

Summary

Oleynik D. Determination of corruption crimes in the field of customs procedures.

It is defined the determinative complex of corruption crimes and the features of their determination in the field of customs procedures are revealed. It is analyzed the institutional, normative-legal, foreign-economic, organizational-managerial, moral-ethical and socio-psychological corruption-causing factors, which cause and predetermine the commission of corruption crimes during the implementation of customs procedures.

Key words: determinative complex, corruption crimes, customs procedures.

УДК 343.74

О. Р. СЛОТИЛО

Олена Романівна Слотило, аспірант Львівського національного університету імені Івана Франка

СОЦІАЛЬНА ОБУМОВЛЕНІСТЬ ВИДІЛЕННЯ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ «ПРОТИПРАВНЕ ЗАВОЛОДІННЯ МАЙНОМ ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ, ОРГАНІЗАЦІЇ»

Законом України № 642-VII від 10 жовтня 2013 р. КК України було доповнено ст. 206-2 «Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації». На сьогодні існує потреба вдосконалення кримінально-правових норм, що встановлюють відповідальність за незаконне захоплення та поглинання юридичних осіб. Одним із питань у цьому контексті, що заслуговують на увагу, є питання про соціальну обумовленість встановлення, збереження кримінальної відповідальності за діяння, передбачені ст. 206-2 КК України. Дослідники обґрунтовано зазначають, що соціальна обумовленість встановлення та збереження кримінальної відповідальності за певний вид злочинів є елементом кримінально-правової характеристики відповідного виду злочинів. Великого значення набуває встановлення відповідності кожної кримінально-правової норми потребам суспільства та констатація ефективності її дії¹.

Над цією темою працювали такі науковці, як П. Андрушко, А. Бойко, Н. Грищенко, О. Дудоров, А. Закалюк, О. Кальман, В. Киричко, В. Мойсик, Г. Марітчак, П. Матишевський, О. Перепилиця, М. Погорецький, Л. Скора, Є. Стрельцов, М. Хавронюк та інші. Зазначені дослідники розглядали проблеми, що стосуються об'єкта даного злочину, об'єктивної сторони, соціальної обумовленості існування в КК України відповідної норми. Однак питання про соціальну обумовленість, як видається, залишаються дискусійними і потребують вирішення.

Необхідність посилення попереджувальної функції кримінального закону, зазвичай, має наслідком виділення спеціальних кримінально-правових норм. Попри це, Ю. Баудін зазначає, що надмірне захоплення спеціальними складами злочинів часто призводить до необґрунтованої конкуренції загальної і спеціальної кримінально-правових норм, що негативно відбивається на практиці застосування КК України². Зважаючи на це, видається необхідним з'ясувати соціальну обумовленість виділення законодавцем в Особливій частині КК складу злочину, передбаченого ст. 206-2, зокрема, чи обґрунтованим є встановлення й існування в Кримінальному кодексі України зазначеної статті, що передбачає відповідальність за протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації.

Слід зазначити, що серед дослідників немає одностайності як щодо системи факторів, що обумовлюють встановлення (існування, збереження) кримінальної відповідальності, так і щодо терміна, яким доцільно їх власне позначати. При цьому використовуються такі поняття, як підстави, критерії, принципи. На нашу думку, найбільш оптимальною є система принципів, запропонована Г. Злобіним, до яких, зокрема, науковець пропонує відносити соціальні і соціально-психологічні принципи криміналізації; системно-правові принципи криміналізації³. Розглянемо, чи відповідає таке діяння, кримінальна відповідальність за яке встановлена у ст. 206-2 КК України, групі соціальних і соціально-психологічних принципів криміналізації.

До *соціальних і соціально-психологічних принципів криміналізації* відносять такі: принцип суспільної небезпеки; принцип відносної поширеності діяння; принцип домірності позитивних і негативних наслідків криміналізації; принцип кримінально-політичної адекватності криміналізації.

Принцип суспільної небезпеки є найважливішим для криміналізації діяння. Виправданою є криміналізація лише того діяння, суспільна небезпека якого із точки зору кримінального права є досить високою. О. І. Коробеев обґрунтовано зазначає, що кримінальне законодавство, як чинне, так і те, що лише проектується, можна визнавати науково обґрунтованим за умови, якщо воно адекватно відображає в каральних заходах характер та ступінь суспільної небезпеки діянь, з якими воно покликане боротись⁴.

Відповідно до ст. ст. 41, 42 Конституції України кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю; ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності; кожен має право на

підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. На зазначені конституційні права, гарантії підприємницької діяльності посягає злочин, передбачений ст. 206-2 КК України. Суспільна небезпека цього злочину полягає у протиправному вилученні з володіння підприємств, установ, організацій належного їм майна. При цьому істотна шкода заподіюється суспільним відносинам, пов'язаним з реалізацією підприємствами, установами, організаціями прав на їхнє майно (законодавець визначив це як один з аспектів встановленого порядку здійснення господарської діяльності) та додатковому об'єкту – відносинам власності. В. Тацій зазначає, що при вчиненні даного злочину порушується встановлений законодавством порядок щодо використання майна підприємств, установи чи організацій, тим самим завдається шкода суспільним відносинам, які встановлюються державою для забезпечення їх нормальної діяльності⁵.

Захоплення підприємств, установ, організацій нерідко руйнує їх, залишаючи людей без роботи, створюючи підґрунтя для соціальних конфліктів та суперечностей. Це спричиняє низку негативних наслідків для економіки держави – відтік інвесторів, ненадходження до бюджету податків. У результаті чого тисячі громадян стали безробітними. Як наслідок, руйнуються стратегічні підприємства, банкрутують ефективні виробництва, знижується інвестиційна привабливість цілих галузей, при цьому тиск рейдерів на бізнес щорічно відбирає у країни до 1 % економічного росту⁶. Рейдерство цілком може зруйнувати малий та середній бізнес, якщо не протидіяти цьому явищу.

Принцип відносної поширеності діяння означає, що криміналізоване діяння повинно бути відносно розповсюдженим, проте не загальнопоширеним явищем. В. Кудрявцев обґрунтовано зазначає, що будь-які спроби криміналізувати занадто поширені форми поведінки були б, беззаперечно, дисфункціональними, тому що результат вийшов би за межі практичних можливостей кримінальної юстиції, і тим самим була б зведена в норму безкарність діянь, оголошених злочинними⁷.

Якщо розглядати у цьому контексті діяння, передбачене ст. 206-2 КК України, слід зазначити, що 2005–2006 рр. стали часом розквіту українського рейдерства – жоден порушник, жодна особа чи компанія, які винні у незаконному захопленні власності, не були притягнуті хоча б до адміністративної відповідальності⁸.

Про рівень рейдерства в Україні та його вражаючі масштаби свідчать такі факти: в нашій країні діє щонайменше 40–50 спеціалізованих рейдерських груп, які складаються з досвідчених юристів та економістів; рейдерство набуло в Україні системного характеру. Кількість захоплень сягає 3000 на рік; результативність рейдерських атак – понад 90 %; українське рейдерство має відчутну кримінальну складову: протиправні дії чиняться із залученням збройних формувань, а подекуди – навіть співробітників правоохоронної системи тощо⁹.

Водночас за даними офіційної статистики Генеральної прокуратури України за період 2015 р. зареєстровано 25 злочинів за ст. 206-2 КК України, за якими здійснювались кримінальні провадження; з них вручено повідомлення про підозру у одному провадженні; одне з обвинувальним актом направлено до суду; у восьми – кримінальне провадження закрито; судові рішення не прийнято на кінець року у 24, тобто практично у жодному провадженні. За 2016 р. зареєстровано 66 злочинів за ст. 206-2 КК України, з них вручено повідомлення про підозру у трьох провадженнях; два провадження зупинені; одне з обвинувальним актом направлено до суду; у 14 – кримінальне провадження закрито; судові рішення не прийнято на кінець року у 63. Щодо 2017 р. – зареєстровано 68 кримінальних проваджень за ст. 206-2 КК України, з них вручено повідомлення про підозру в семи; одне провадження зупинене; чотири з обвинувальним актом направлено до суду; у 12 – кримінальне провадження закрито; судові рішення не прийнято на кінець року у 63, тобто практично у жодному провадженні¹⁰. Ці дані свідчать про поширеність цих злочинів та недостатній рівень боротьби з ними.

Принцип домірності позитивних і негативних наслідків криміналізації. А. М. Яковлев зазначає, що оптимальна криміналізація забезпечує баланс між бажаним результатом і витратами, невідворотними в ході його досягнення; вона передбачає корегування кримінального закону так, щоб звести витрати або інші шкідливі побічні результати до можливого мінімуму. Крайнім варіантом максимальної криміналізації буде ситуація, коли невраховані при виданні кримінального закону побічні результати самі по собі виявляються більш шкідливими і небажаними для суспільства, ніж те явище, для боротьби з яким була створена кримінально-правова норма¹¹.

За неофіційними даними громадських організацій у 2015 р. з 3000 рейдерських захоплень 2700 були успішними. За експертною оцінкою, щорічний обсяг сегмента поглинань і злиттів (без приватизації) становить понад 3 млрд дол. США; середньостатистична норма прибутку рейдера в Україні, за експертними оцінками, становить близько 1000 %¹². Видається, що витрати держави на ведення боротьби кримінально-правовими засобами з цим суспільно небезпечним явищем, в тому числі на виконання покарання щодо осіб, засуджених за ст. 206-2 КК України, навряд чи перевищить ту майнову шкоду, яка щороку завдається державі, фізичним та юридичним особам. Виділення в КК України цієї статті створює підґрунтя для належної боротьби з цим видом посягань.

Принцип кримінально-політичної адекватності полягає у врахуванні при криміналізації діянь тенденцій соціальної політики суспільства і держави у кримінальній політиці держави¹³.

Статтями 205-1, 206-2, спрямованими на правову охорону майна юридичних осіб від незаконних корпоративних захоплень, КК України було доповнено ЗУ № 642-VII від 10 жовтня 2013 року. Проект цього Закону мав назву «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств», та за пояснювальною запискою до нього був розроблений з метою недопущення використання схем і методів протиправного поглинання і захоплення підприємств, що створює

реальну загрозу національним та економічним інтересам нашої держави і вимагає формування ефективної системи протидії цим проявам¹⁴.

На основі викладеного вище можна зробити висновок про відповідність норм, передбачених ст. 206-2 КК України, групі соціальних і соціально-психологічних принципів, які зумовлюють встановлення кримінальної відповідальності.

Наступну групу представляють системно-правові принципи, які дослідники поділяють на: загальноправові системні та кримінально-правові принципи криміналізації¹⁵. Однак ми ведемо мову про принципи не лише криміналізації, а й існування та збереження кримінальної відповідальності за певні діяння, тобто систему принципів, що визначають соціальну обумовленість виділення відповідної норми в кримінальному праві України.

Принцип конституційної адекватності в практиці законотворчості застосування цього правила за необхідності приймає форму і здійснюється шляхом відповіді на запитання, чи не суперечить в чому-небудь пропонує новела Конституції¹⁶.

У цьому контексті доцільно згадати вищезгадані ст. ст. 41, 42 Конституції України та ст. 68, згідно з якою кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. Дії осіб щодо протиправного заволодіння майном підприємства, установи, організації способом, передбаченим у ст. 206-2 КК України, посягають на права та свободи громадян, котрі є власниками та засновниками цих підприємств, установ чи організацій. Тобто, кримінально-правова заборона протиправного заволодіння майном підприємства, установи, організації не суперечить положенням Конституції України, але й покликана охороняти передбачені нею права особи, а, отже, повною мірою відповідає цьому принципу.

Принцип системно-правової несуперечності криміналізації конкретного діяння. В науковій літературі зазначається, що його сутність полягає у необхідності з'ясування, чи не суперечить криміналізація нормам інших галузей права¹⁷ та принципам побудови системи кримінального права. Стаття 206-2 входить до Розділу VII «Злочини у сфері господарської діяльності» Особливої частини КК України. Із назви статті може постати питання, чи не вступає ця норма у відносини конкуренції з деякими нормами, передбаченими статтями розділу VI Особливої частини КК України «Злочини проти власності», однак, виходячи зі змісту диспозиції норми, передбаченої ч. 1 ст. 206-2 КК України, можна зробити висновок про доцільність виділення цієї норми в системі Особливої частини, виходячи зі специфічного способу заволодіння майном підприємства, установи, організації. Несуперечність нормам інших галузей права розкриває себе у тому, що не вважається злочинним те, що допущене чи дозволене іншим чинним законом. Злочин, передбачений ст. 206-2 КК України, посягає на конституційні основи правового господарського порядку в Україні, визначені в ч. 2 ст. 5 Господарського кодексу України, тому таке діяння не може бути передбачене як дозволене будь-яким нормативно-правовим актом, отже, криміналізація цього злочину повністю відповідає принципу системно-правової несуперечності.

Принцип міжнародно-правової необхідності і допустимості криміналізації. Даний принцип набув важливості із вступом України у Раду Європи та, відповідно, із обов'язком узгодження норм вітчизняного права згідно із нормами міжнародного права.

Найчастіше протиправні заволодіння майном підприємства, установи, організації вчиняються злочинними організаціями. Положення щодо боротьби із ними передбачено у Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000 р.), Конвенції ООН проти корупції (2003 р.), Рамковій Конвенції ООН проти організованої злочинності (1997 р.) та ін. Отже, норми, передбачені ст. 206-2 КК України, відповідають положенням зазначених міжнародно-правових актів, оскільки спрямовані на боротьбу з діяльністю злочинних організацій у сфері рейдерських захоплень та боротьби з організованою злочинністю.

Принцип процесуальної здійсненості переслідування являє собою можливість бути достатньо ефективним за умови, якщо всі ознаки, що передбачені нормою складу злочину, можуть бути реально доведеними. Науковці стверджують: «будь-яка ознака складу злочину повинна бути сформульована таким чином, щоб факт її існування в більшості випадків міг бути виявленим та доведеним із достатнім ступенем достовірності, процесуально допустимими діями, без шкоди для моралі та соціально позитивних міжособистісних зв'язків людей»¹⁸. Цей принцип поширюється не лише на об'єктивні ознаки діяння, а й також на всі істотні елементи суб'єктивної сторони злочину, доведення якої становить більші труднощі.

Видається, що норми, передбачені ст. 206-2 КК України, відповідають цьому принципу, оскільки зазначений злочин завжди залишає за собою матеріальні сліди, крім того, спосіб його вчинення свідчить про умисну форму вини.

Другу підгрупу становлять кримінально-правові системні принципи, до яких відносять: принцип відсутності прогалін у законі і ненадмірності заборони, принцип визначеності і єдності термінології, принцип домірності санкції і економії репресії¹⁹.

Принцип відсутності прогалін у законі і ненадмірності заборони. Цей принцип полягає у позитивній відповіді на такі запитання: чи зміниться в результаті новизни міра відповідальності злочинця за будь-яке з можливих діянь? Чи є зміна, та якщо вона настала чи є вона саме такою, як передбачав законодавець²⁰? Цей принцип тісно пов'язаний із *принципом повноти складу*. Криміналізація певного діяння передбачає конкретність і визначеність кримінально-правової норми. У законі необхідна вказівка на всі ознаки відповідного діяння (дії чи бездіяльності) при конструюванні конкретного складу злочину²¹.

Аналізуючи норми ст. 206-2 КК України, можна зробити висновок, що вони повною мірою відповідають зазначеному принципу та виправдано передбачені у розділі VII, а не у розділі VI Особливої частини КК України. Інколи виникає запитання: чи слід було виокремлювати в самостійний злочин «Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації», якщо у розділі VI передбачено відповідальність за заволодіння майном юридичних осіб шляхом вчинення злочинів проти власності – крадіжки, грабежу, розбою, вимагання та іншими способами, що є ознаками відповідних складів злочинів проти власності? Насправді слід дати ствердну відповідь на це запитання, оскільки злочин, передбачений ст. 206-2 КК України, характеризується особливим способом – шляхом вчинення правочинів з використанням підроблених або викрадених документів, печаток, штампів підприємства, установи, організації. Також у даному злочині відмінний як родовий, так і безпосередній об'єкти посягання, порівняно з вищезгаданими злочинами проти власності.

Принцип визначеності і єдності термінології полягає в тому, що формулювання в кримінально-правовій нормі суспільно небезпечних діянь повинне здійснюватися визначеною в законі термінологією, яка є єдиною для Загальної і Особливої частин КК України. Якщо ознаки злочину та умови настання відповідальності за нього не можуть бути виражені єдиною термінологією та спонукають вживати нові терміни, то такі терміни повинні бути визначені в самому законі.

Досить часто, ведучи мову про злочин, передбачений ст. 206-2 КК України, вживають таке поняття, як «рейдерство», проте у самому кримінальному законі цей термін не закріплений. Тобто, логічним було б закріплення цього поняття разом із визначенням у КК України, для уникнення труднощів тлумачення цієї норми.

Принцип домірності санкції і економії репресії тісно пов'язаний із принципом суспільної небезпечності. Факт справедливості у кримінальному праві напряму впливає із співрозмірності санкції злочину²². Видається, що санкція ст. 206-2 КК України є недостатньо збалансованою і не повністю відповідає суспільній небезпечності передбачених цією статтею діянь. Це лише обумовлює необхідність наступних наукових досліджень з метою вдосконалення її змісту та забезпечення відповідності цьому принципу.

Отже, здійснений системний аналіз дає можливість зробити висновок про наявність необхідних та достатніх підстав, що свідчать про соціальну обумовленість виділення, існування та збереження норм, передбачених ст. 206-2 КК України.

Зважаючи на збільшення протягом останніх років спроб та реально здійснених випадків протиправного заволодіння майном підприємств, установ, організацій, можна констатувати об'єктивну необхідність кримінально-правової охорони суспільних відносин, що виникають з приводу здійснення законної господарської діяльності, зокрема, реалізації суб'єктом господарювання свого права власності на належне йому майно. Це обумовлює необхідність встановлення достатньої відповідальності за так зване рейдерство. Водночас норми ст. 206-2 КК України потребують удосконалення у контексті такого принципу, як домірності санкції і економії репресії, що має бути предметом наступних наукових досліджень.

¹ Борисов В. До питання про сутність кримінально-правової характеристики злочинів / В. Борисов, О. Пашенко // Вісник Академії правових наук України. – Х.: Право, 2005. – С. 181, 186.

² Баулін Ю. В. Сучасне кримінальне право України: підсумки, тенденції, перспективи розвитку / Ю. В. Баулін // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. – Х. : Право, 2012. – Вип. 23. – С. 29–42.

³ Кудрявцев В. Н. Основания уголовно-правового запрета: криминализация и декриминализация / В. Н. Кудрявцев. – М. : Наука, 1982. – 304 с.

⁴ Коробеев А. И. Советская уголовно-правовая политика. Проблемы криминализации и пенализации / А. И. Коробеев. – Владивосток : Дальневост. ун-т, 1987. – 268 с.

⁵ Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві: моногр. / В. Я. Тацій. – Х.: Право, 2016. – 256 с.

⁶ Носова О. В. Національна економіка: навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Носової. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 512 с.

⁷ Основні передумови та шляхи подолання рейдерства в Україні: аналітична записка, підготовлена відділом регіональної політики Національного інституту стратегічних досліджень : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/monitor/juli/1.htm>

⁸ Хто реально протидіє рейдерам : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2016/08/4/601356/>

⁹ Там само.

¹⁰ Офіційний сайт Генеральної прокуратури України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113653&libid=100820&c=edit&_c=fo#

¹¹ Кудрявцев В. Н. Вказана праця. – С. 178.

¹² Основні передумови та шляхи подолання рейдерства в Україні: аналітична записка, підготовлена відділом регіональної політики Національного інституту стратегічних досліджень : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/monitor/juli/1.htm>

¹³ Мисливий В. А. Сучасні тенденції криміналізаційних (декриміналізаційних) процесів / В. А. Мисливий : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/4731/Mislivij%20V.%20A.%20Krim%D1%96nal%D1%96zac%D1%96ja%20ta%20dekrim%D1%96nal%D1%96zac%D1%96ja.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

¹⁴ Офіційний сайт Верховної Ради України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=45160&pf35401=239430>

¹⁵ Дагель П. С. Основания уголовно-правового запрета : Криминализация и декриминализация / В. Н. Кудрявцев, П. С. Дагель, Г. А. Злобин и др.; отв. ред. В. Н. Кудрявцев, А. М. Яковлев. – М. : Наука, 1982. – 304 с.

¹⁶ Кудрявцев В. Н. Вказана праця. – С. 228.

¹⁷ Тацій В. Я. Ответственность за хозяйственные преступления: объект и система / В. Я. Тацій. – Х. : Изд-во при Харьк. гос. ун-те ИО «Вища школа», 1984. – 232 с.

¹⁸ Кудрявцев В. Н. Вказана праця. – С. 232.

¹⁹ Дагель П. С. Вказана праця. – С. 204.

²⁰ Кудрявцев В. Н. Вказана праця. – С. 235–236.

²¹ Коробеев А. И. Вказана праця. – С. 226.

²² Дагель П. С. Вказана праця. – С. 240.

Резюме

Слотило О. Р. Соціальна обумовленість виділення складу злочину «Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації».

У статті досліджено доцільність виокремлення складу злочину «Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації». Проведено системний аналіз відповідності суспільно небезпечного діяння, передбаченого ст. 206-2 КК України, соціальним і соціально-психологічним принципам криміналізації, загальноправовим системним принципам та кримінально-правовим принципам криміналізації, які виділяють дослідники в галузі кримінального права. З'ясовано відповідність цього діяння принципам, що обумовлюють встановлення та збереження кримінальної відповідальності за ці діяння.

Ключові слова: соціальна обумовленість, криміналізація, кримінальна відповідальність, протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації.

Резюме

Слотило О. Р. Социальная обусловленность выделения состава преступления «Противоправное завладение имуществом предприятия, учреждения, организации».

В статье исследовано целесообразность выделения состава преступления «Противоправное завладение имуществом предприятия, учреждения, организации». Проведен системный анализ соответствия общественно опасного деяния, предусмотренного ст. 206-2 УК Украины, социальным и социально-психологическим принципам криминализации, общеправовыми системными принципами и уголовно-правовым принципам криминализации, которые выделяют исследователи в области уголовного права. Выяснено соответствие этого деяния принципам, обуславливающим установление и сохранение уголовной ответственности за эти деяния.

Ключевые слова: социальная обусловленность, криминализация, уголовная ответственность, противоправное завладение имуществом предприятия, учреждения, организации.

Summary

Slotylo O. Social conditionality of corpus delicti determination «Illegal takeover of property of an enterprise, institution, organization».

The article deals with the necessity of corpus delicti determination «Illegal takeover of property of an enterprise, institution, organization». The socially dangerous act according to the Article 206-2 of Criminal Code of Ukraine in the context of social, socio-psychological principles of criminalization, general legal system and criminal-law principles have been analyzed. The act relevance to the principles ensuring determination and duration of criminal liability. has been revealed.

Key words: social conditionality, criminalization, criminal liability, illegal possession of the property of an enterprise, institution, organization.

УДК 343.28/.29

Б. Б. УМАНЕЦЬ

Богдана Богданівна Уманець, аспірант Класичного приватного університету

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ У МЕЖАХ САНКЦІЇ СТАТТІ ТА ВІДПОВІДНО ДО ПОЛОЖЕНЬ ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ КК: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА ВЗАЄМОБУМОВЛЕНІСТЬ

Інститут призначення покарання, як і будь-який інститут кримінального права, має величезне значення для точної оцінки та формулювання перспектив розвитку доктрини кримінального права, а також правозастосовної практики реалізації положень закону про кримінальну відповідальність України. Частина 1 ст. 65 Кримінального кодексу України¹ (далі – КК України) визначає, що суд призначає покарання: 1) у межах, установлених у санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу, що передбачає відповідальність за вчинений злочин, за винятком випадків, передбачених частиною другою ст. 53 цього Кодексу; 2) відповідно до положень Загальної частини цього Кодексу; 3) враховуючи ступінь тяжкості вчиненого злочину, особу винного та обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання.

© Б. Б. Уманець, 2017